

มูลนิธินวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม

Social Innovation for Creative Society Foundation (SIYF)

111/17 ถนนติวานนท์ ตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

โทรศัพท์ 080-400-9794, 0-2147-0920

อีเมล : siy.innovation@gmail.com

ที่ SIYF038-65

5 มีนาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ขยายวันรับสมัครประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา

เอกสารที่แนบมาด้วย (1) รายละเอียดโครงการ

(2) โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์โครงการ

ด้วยมูลนิธินวัตกรรมสร้างสรรค์สังคมได้รับการสนับสนุนทุนเพื่อดำเนินการโครงการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต (ระยะที่ 1) ซึ่งดำเนินการผ่านแล้วได้ผลลัพธ์ดังต่อไปนี้ (1) พัฒนานวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต จำนวน 32 โครงการ (2) หน่วยจัดการนวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต (3) อาจารย์และนักศึกษาจากวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 120 คนได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สามารถออกแบบนวัตกรรมด้วยแนวคิดเชิงออกแบบได้

ปัจจุบันมูลนิธินวัตกรรมทางสังคมกำลังดำเนินงานโครงการในระยะที่ 2 มุ่งเน้นในประเด็นอาหารปลอดภัยอันนำมาสู่การพัฒนานวัตกรรมตั้งแต่ระยะ ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ โดยมีการออกแบบหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพให้กลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่มให้สามารถออกแบบนวัตกรรมด้วยแนวคิดเชิงออกแบบโดยภาคีสนับสนุนการเรียนรู้ คือ มูลนิธิสื่อชาวบ้าน (มะขามป้อม) และ สถาบันส่งเสริมและพัฒนาระบบการเรียนรู้ (Blackbox) มาร่วมออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ทั้งนี้ทางโครงการฯ ได้ดำเนินงานมาถึงกระบวนการรับสมัครอาจารย์และนักศึกษาจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ซึ่งแต่เดิมเริ่มรับสมัครตั้งแต่วันที่ 1-28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ขณะนี้โครงการได้ขยายการรับสมัครไปจนถึงวันที่ 13 มีนาคม 2565 ผ่านระบบ Google form ดังปรากฏในเอกสารแนบ เพื่อให้นักศึกษาและอาจารย์ที่มีความสนใจในการพัฒนาศักยภาพและเข้าร่วมพัฒนานวัตกรรมโดยได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการฯ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการประชาสัมพันธ์ไปยังวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้มีโอกาสนในการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและช่วยประชาสัมพันธ์ด้วยจักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายโชติเวช อิงเกลี้ยง)

ประธานมูลนิธินวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม

โครงการ Archewit food safety: พัฒนานวัตกรรมสุขภาวะในกลุ่มนักศึกษาอาชีวะโดยใช้การเรียนรู้แบบ
โครงการเป็นฐานประเด็นความปลอดภัยทางอาหารตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ

โดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ร่วมกับ มูลนิธินวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม

.....

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

นโยบายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) กล่าวถึงการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้คนไทยในศตวรรษที่ 21 มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา รวมทั้งมีทักษะที่มีความจำเป็นที่หลากหลายเพื่อเตรียมความพร้อมให้ประเทศไทยพัฒนาและปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงและรวดเร็ว โดยความท้าทายสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศในระยะถัดไป คือ การศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังคงมีปัญหาเชิงคุณภาพ (quality) และผลิตภาพ (productivity) โดยที่การผลิตแรงงานยังคงต่ำเมื่อเทียบกับต่างประเทศ รัฐบาลได้เห็นความสำคัญเรื่องนี้เป็นอย่างสูงทำให้เกิดยุทธศาสตร์ที่ 3 ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีนโยบายในการสนับสนุนด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบไปด้วย 2 เป้าหมายที่สำคัญ คือ (1) คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และ (2) คนไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสนับสนุนและพัฒนาคนตลอดช่วง สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ช่วงปี พ.ศ. 2565 มีจุดเน้นที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติงานจริงและส่งเสริมศักยภาพทางการแข่งขันให้แก่การศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้สามารถเข้าถึงการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ที่ผ่านมาคณะกรรมการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยมุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจากการสำรวจของสภาอุตสาหกรรมจังหวัดด้านข้อมูลความต้องการแรงงานอาชีวศึกษา (Demand) ในอุตสาหกรรม กลุ่ม First Curve and New Curve ภาพรวมปี พ.ศ. 2560-2564 พบว่ามีความต้องการกลุ่มนักศึกษาอาชีวะ กลุ่มยานยนต์สมัยใหม่ กลุ่ม

อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ กลุ่มการการท่องเที่ยว กลุ่มการแปรรูปอาหารและกลุ่มเชื้อเพลิง ซึ่งถือว่าเป็นห้าอันดับแรกในทุกปี

จากสถานการณ์ความต้องการแรงงานจากอาชีวศึกษา พบว่าปัญหาและความท้าทายของประเทศไทยส่วนหนึ่งมาจากตลาดแรงงานที่มีความเปลี่ยนแปลง ทักษะและคุณภาพของกำลังคนไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน เป้าหมายที่ตอบโจทย์ของประเทศและโลกคือการเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถเน้นการพัฒนาการผลิตกำลังคนคุณภาพสูงเพื่อเปลี่ยนผ่านสังคมไทยสู่สังคมฐานเศรษฐกิจฐานความรู้และเพิ่มคุณค่า ทั้งนี้หมายถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาด้วยซึ่งจะต้องมีความรู้และการฝึกอบรมให้มีความคิดอย่างเป็นนวัตกรรม ที่ผ่านมามีพบว่าบุคลากรด้านอาชีวศึกษาที่ประกอบไปด้วย นักศึกษา ครูอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ในสังกัดอาชีวศึกษามีจุดแข็งที่มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะ ด้านวิชาชีพ รวมถึงเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีความพร้อมต่อการทำงานฝีมือในสถานศึกษาของตนเอง โดยบางส่วนมีความต้องการใช้ความรู้ ทักษะ และเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพชีวิตของผู้คน แต่ยังขาดโอกาสในการรับทุนทางด้านนี้เนื่องจากต้องมีการขับเคลื่อนให้เกิดนวัตกรรมที่เป็นรูปธรรมเพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคมผ่านฝึกฝนทักษะจากสถานการณ์จริงและเอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยมีผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง (User Centric) เพื่อนวัตกรรมที่ได้รับการออกแบบและใช้ทักษะที่นักศึกษาอาชีวศึกษามีอยู่นั้นเกิดประโยชน์สูงสุด ไม่กลายเป็นนวัตกรรมที่ทิ้งไปโดยเปล่าประโยชน์ คำถามคือ จะทำอย่างไรที่จะสามารถ “ติดอาวุธทางปัญญาพร้อมกับการลงมือปฏิบัติ” เพื่อให้ นักศึกษาอาชีวศึกษาสามารถมีทักษะในการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

การดำเนินงานที่ผ่านมาของมูลนิธินวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม ได้รับการสนับสนุนจากสำนักสร้างสรรค์โอกาส (สสส. สำนัก 6) ขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตมาแล้ว 1 ระยะ คือ โครงการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต จากการดำเนินงานและพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 32 ผลงานนวัตกรรมจากวิทยาลัยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร นครปฐม เชียงใหม่และลำปาง พบว่าเกิดนวัตกรรมที่มีความน่าสนใจหลายชิ้นงานส่วนใหญ่ผลงานมุ่งเน้นไปที่ประเด็นการสร้างเสริมสุขภาวะทั้งสิ้น โดยมีประเด็นที่หลากหลายในการพัฒนานวัตกรรม ทั้งด้านการเกษตร ด้านอาหาร ด้านการฟื้นฟูและรักษาร่างกาย ยกตัวอย่างนวัตกรรม เช่น นวัตกรรมอาหารว่างพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน นวัตกรรมตุ๋นลมร้อนเพื่อถนอมอาหาร นวัตกรรมการทำขนมไทยจากวัตถุดิบธรรมชาติเพื่อพัฒนาสุขภาวะทางกาย นวัตกรรมเครื่องจ่ายกระดาษทิชชู เป็นต้น แม้ว่าจะเกิดนวัตกรรมด้านสุขภาวะจำนวนมากและนักศึกษา อาจารย์จาก

วิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพก็ตามแต่ยังคงมีข้อท้าทายจากการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา สามารถสรุปข้อท้าทายออกเป็น 4 ประการ ดังนี้

1) ข้อท้าทายด้านการจัดการ บทเรียนจากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ามีประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น คือ (1) กลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาระดับ ปวช. โดยเฉพาะ ปวช. 1 ยังไม่มีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ ในลักษณะนี้ ด้วยเพราะพวกเขายังมีความต้องการการบ่มเพาะด้านการเรียนรู้แบบการนำตนเองให้เกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยที่ครูและโครงการไม่สามารถดูแลอย่างใกล้ชิดได้ตลอดเวลา กลุ่มเป้าหมายที่โครงการควรคัดเลือกควรจะเป็นระดับ ปวส. หรือ ปวช. ช่วงปลายเท่านั้น (2) โครงการยังไม่สามารถพัฒนาตัวแบบ (prototype) ไปสู่ความยั่งยืนได้ด้วยความหลากหลายของนวัตกรรมที่มีจำนวนมาก รวมถึงระยะเวลาในการดำเนินการยังขาดความเหมาะสม ทั้งนี้การพัฒนานวัตกรรมไปสู่ความยั่งยืนจำเป็นที่จะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ รวมถึงเครื่องมือเพื่อการพัฒนาอีกหลากหลาย เช่น การผ่านห้องทดลองเชิงปฏิบัติการเฉพาะทาง และการวางแผนธุรกิจ เป็นต้น

2) ข้อท้าทายด้านการเรียนรู้ จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าบทเรียนด้านการจัดการเรียนรู้มีประเด็นสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ค่ายพัฒนาศักยภาพและการพัฒนานวัตกรรมถูกแยกขาดออกจากกันส่งผลให้นักศึกษาและอาจารย์ขาดช่วงในการเรียนรู้เพื่อพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง รอเวลาเพียงการมาพบกันในกลุ่มของวิทยาลัยเท่านั้น ไม่เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และไม่ได้ใช้ศักยภาพ องค์ความรู้และเครื่องมือเพื่อพัฒนานวัตกรรมอย่างเต็มที่ส่งผลให้นักศึกษาที่ได้รับการออกแบบไม่ได้รับการพัฒนาให้ตอบสนองต่อปัญหาของกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง (2) อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนสำคัญที่จะทำให้การพัฒนานวัตกรรมของนักศึกษาสำเร็จได้หากว่าได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นพี่เลี้ยงแบบเสริมพลัง มุ่งเน้นการสนับสนุนให้นักศึกษาสร้างสรรค์นวัตกรรมไปพร้อมกับอาจารย์มากกว่าการออกคำสั่ง ที่สำคัญคือมุ่งเน้นให้ผลงานนั้นเป็นของสมาชิกในกลุ่ม ไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่งหรือเป็นของอาจารย์เพียงคนเดียวเท่านั้น

3) ข้อท้าทายด้านการพัฒนานวัตกรรม จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าภายใต้การพัฒนานวัตกรรมในช่วงการแพร่ของโรคระบาด (โควิด-19) จำเป็นที่โครงการต้องปรับตัวให้สามารถทำงานออนไลน์มากขึ้น หลายเท่าตัว ทำให้พบว่าการติดตามและการพัฒนาตัวแบบนวัตกรรมมีความยากและความซับซ้อนมากขึ้นไปอีกขั้น ด้วยเพราะผู้เรียนขาดการโฟกัสการเรียนรู้เนื่องจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวพวกเขา เช่น ภารกิจจากวิทยาลัย กลุ่มเพื่อน ครอบครัว หรือแม้แต่อุปกรณ์ที่จะเข้าถึงการเรียนรู้แบบออนไลน์ เช่น โน้ตบุ๊ก โทรศัพท์สมาร์ทโฟน เป็นต้น อย่างไรก็ตามจุดแข็งสำคัญคือการที่ผู้เข้าร่วมได้มีโอกาสหารือกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ไม่ว่าจะเป็นวิศวกร อาจารย์มหาวิทยาลัยภาควิชาต่างๆ ทำให้ผู้เข้าร่วมทั้งนักศึกษาและอาจารย์ขยายพหุแดนของ

ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมตนเองที่ไกลไปจากเดิมมาก ขณะเดียวกันโครงการก็มีความระมัดระวัง ผู้เชี่ยวชาญเป็นอย่างสูง ที่จะไปเข้าไปก้าวก้าวการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายด้วยการนำการพัฒนาโดยใช้ นวัตกรรมเป็นฐาน หากแต่ต้องมีความเข้าใจการทำงานกับกลุ่มเป้าหมายโดยใช้การเรียนรู้เป็นฐาน

4) ข้อท้าทายด้านแรงจูงใจ จากการดำเนินงานโครงการที่ผ่านมาพบว่าแรงจูงใจในการพัฒนาตัวแบบ นวัตกรรมของโครงการยังมีน้อยเกินไป กลุ่มเป้าหมายสะท้อนให้เห็นว่าควรพัฒนาให้เกิดเป็นการประกวดที่ เป็นกลุ่มตัวแทนสถาบันและเป็นงานแสดงผลงานและการประกวดระดับชาติ ซึ่งงานระดับชาติเป็นใบเบิกทาง ชั้นดีที่ทั้งอาจารย์และนักศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพและการศึกษาต่อที่สูงขึ้นในอนาคตได้

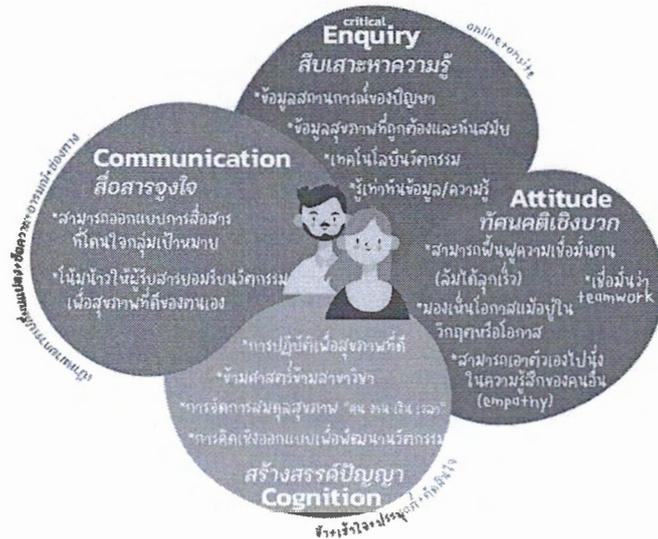
5) ข้อท้าทายเนื่องจากการแพร่ระบาดของสถานการณ์ไวรัสโคโรน่า ตลอดระยะเวลาในการพัฒนา นวัตกรรมพบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดส่งผลกระทบต่อพัฒนานวัตกรรมและการเรียนรู้อย่างยิ่ง เช่น ไม่ สามารถทำงานในพื้นที่เพื่อค้นหาปัญหาได้ ไม่สามารถรวมกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกันได้ นักศึกษาบางส่วนสะท้อน ว่าการแพร่ระบาดของไวรัสส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนกับผู้เชี่ยวชาญทำให้นวัตกรรมที่ออกแบบยังไม่เป็นที่พึงพอใจและล่าช้าออกไปกว่าที่กำหนด

จากการวิเคราะห์บทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมาทางหน่วยจัดการนวัตกรรมอาชีวศึกษาได้ออกแบบ โครงการในระยะถัดไป โดยมีเป้าหมายคือ การพัฒนาหน่วยจัดการที่สามารถทำงานอย่างเชื่อมโยงกับสถาบัน อาชีวศึกษาสามารถพัฒนานักศึกษาและอาจารย์ ด้านการพัฒนานวัตกรรมโดยมีฐานคิดเรื่องสุขภาพเชิงบวก ด้านอาหารปลอดภัยเป็นสำคัญ โดยสามารถขยายโอกาสการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) และมีระบบ สนับสนุนแบบ “node of innovation” ประกอบไปด้วยการทำงาน 4 ด้านได้แก่ การพัฒนาศักยภาพ การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกลุ่ม เครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ การสนับสนุนทรัพยากร โดยใช้แนวคิดการคิดเชิงออกแบบ (Design thinking) เป็นฐานในการเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรมผ่านช่องทางออนไลน์ โดยผลงานที่เกิดขึ้นจะ สามารถสร้างให้สาธารณะเกิดการรับรู้เชิงบวกต่ออาชีวศึกษา โดยเฉพาะในแง่มุมมองของการพัฒนานวัตกรรม ความปลอดภัยทางอาหาร

Challenge				
จะเป็นไปได้ไหมถ้า...สถาบันอาชีวศึกษา มีหน่วยจัดการทำงานอย่างเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษา สามารถพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย โดยมีฐานคิดเรื่องสุขภาพ (ความปลอดภัยทางอาหาร)				
Outcome				
1. "คนอาชีวะ" เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก (A,K,S) สุขภาวะด้านความปลอดภัยทางอาหาร 2. เกิดระบบสนับสนุนที่เป็นมิตรต่อโครงสร้างการศึกษา ผ่านการพัฒนาโครงการเชิงนวัตกรรม 3. สาธารณะเกิดการรับรู้เชิงบวกต่อ "คนอาชีวะ" เชิงนวัตกรรมความปลอดภัยทางอาหาร				
STRATEGIC 1	STRATEGIC 2	STRATEGIC 3	STRATEGIC 4	STRATEGIC 5
พัฒนาศักยภาพ นักศึกษาในการ เป็นนวัตกรรมสุขภาวะ ประเด็น ความปลอดภัย ทางอาหาร	พัฒนาศักยภาพ พี่เลี้ยง เพื่อ เสริมพลังเชิงบวก แก่นักศึกษา (อาจารย์+ พี่เลี้ยงคนนอก)	อุดหนุน งบประมาณ รวมถึงเติมความรู้ และการติดตาม แบบ เสริมพลัง	จัดการความรู้ และ ประเมินผล แบบเสริมพลัง	สื่อสารความสำเร็จ นวัตกรรมแก่สาธารณะ ด้วยวิธีการประกวด และการพัฒนา ฐานข้อมูลนวัตกรรม

จากภาพแสดงให้เห็นถึงเสาหลักสำคัญในการออกแบบโครงการ 5 เสาหลัก ดังนี้

เสาหลักที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพนักศึกษาอาชีวะศึกษาจากวิทยาลัยอาชีวะศึกษา ผ่านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเชิงออกแบบ (Design thinking) เน้นสร้างเสริมประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการลงมือทำจริงและเพิ่มทักษะการเป็นนวัตกรภายใต้การออกแบบนวัตกรรมในประเด็นอาหารปลอดภัย (Food Safety) ด้วยการพัฒนาศักยภาพผ่านหลักสูตรออนไลน์ 3 ครั้ง ควบคู่ไปกับการพัฒนานวัตกรรมไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีทั้งผู้ออกแบบการเรียนรู้ (Educator) พี่เลี้ยงจากภายนอก (Facilitator) และอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ทุกครั้ง โดยท้ายที่สุดแล้วนักศึกษาอาชีวะจะได้รับการพัฒนาศักยภาพให้เป็นนวัตกรที่สามารถสืบเสาะหาความรู้ การมีทัศนคติเชิงบวก การสร้างสรรค์ปัญญาและการสื่อสารจูงใจ

ภาพแสดงทักษะของนวัตกรรมสุขภาพ

เสาหลักที่ 2 เสริมสร้างศักยภาพอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ที่สนใจเข้าร่วมสนับสนุนในการพัฒนา นวัตกรรม โดยกลุ่มเป้าหมายทั้งสองกลุ่มนี้ถือว่าเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้แก่นักศึกษาอาชีวศึกษาจึงต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพ คือ (1) อาจารย์ที่ปรึกษา ได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีทักษะการเป็นโค้ชซึ่ง เชื่อมมั่นในการทำงานและพัฒนานวัตกรรมร่วมกับนักศึกษา สามารถเสริมพลังให้แก่นักศึกษาได้ มีทักษะในการจัดการ ความขัดแย้ง สามารถสะท้อนย้อนคิดการทำงานเพื่อพัฒนานวัตกรรมของนักศึกษาได้ตลอดระยะเวลาการ ดำเนินงานจนนวัตกรรมเสร็จสิ้น (2) กระบวนกร (Facilitator) จะได้รับการพัฒนาทักษะการเป็นกระบวนกร ผ่านการฝึกอบรมในรูปแบบเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเปิดโอกาสให้คนกลุ่มนี้ฝึกฝนทักษะของการเป็นกระบวนกรอย่างเต็มที่ก่อนที่จะเข้ามาพัฒนาและสนับสนุนการเรียนรู้กับนักศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งสองกลุ่มนั้นจะได้ เรียนรู้และพัฒนาทักษะแนวคิดเชิงออกแบบเช่นเดียวกับนักศึกษาอาชีววะ

ภาพแสดงทักษะของพี่เลี้ยงแบบเสริมพลัง

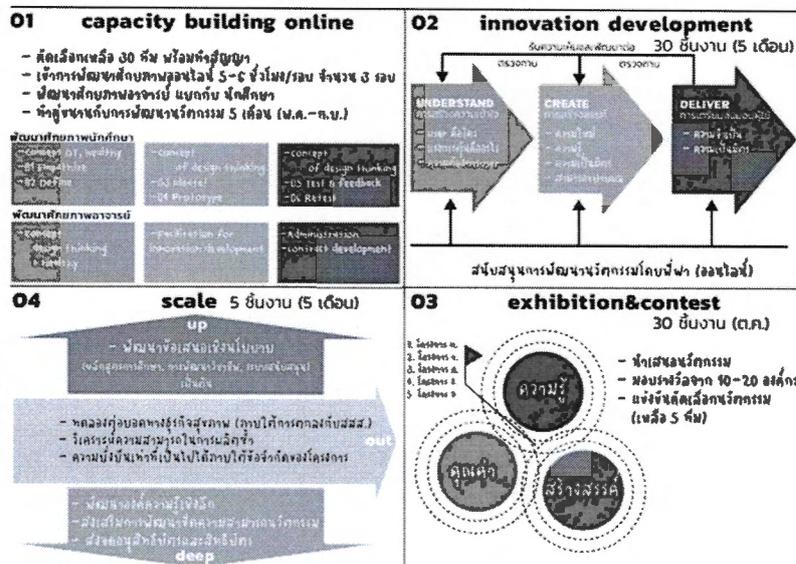
เสาหลักที่ 3 ขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผ่านการดำเนินงานหน่วยจัดการนวัตกรรม คือ การสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตโดยใช้แนวคิดเชิงออกแบบในการพัฒนานวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและกลุ่มเป้าหมายโดยมีการขับเคลื่อนนวัตกรรม 2 ระดับ คือ ระดับต้น ใช้ระยะเวลาในการพัฒนานวัตกรรมทั้งหมด 5 เดือน มีรูปแบบการพัฒนานวัตกรรมคือเรียนรู้และการพัฒนานวัตกรรมไปพร้อมกันสำหรับการพัฒนานวัตกรรมระดับสูงที่สามารถขยายผลได้ ใช้ระยะเวลาในการพัฒนา 3 เดือนเพื่อขยายผลทั้งเชิงนโยบายและเชิงธุรกิจได้ กระบวนการในการขับเคลื่อนนวัตกรรมนั้นนอกจากนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาจะเป็นผู้ขับเคลื่อนแล้วยังมีเครือข่ายกระบวนการทำหน้าที่หนุนเสริม ติดตามและให้กำลังใจอย่างใกล้ชิดควบคู่ไปกับผู้เชี่ยวชาญในรายประเด็นอาหารปลอดภัย ทำหน้าที่พัฒนานวัตกรรมไปพร้อมกัน

เสาหลักที่ 4 การจัดการความรู้และการประเมินผลแบบเสริมพลัง ด้วยการใช้นวัตกรรมประเมินผลแบบเสริมพลังที่ทำให้ภาคีเชิงสนับสนุนและภาคีเชิงปฏิบัติการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัด นำไปสู่การประเมินกลุ่มเป้าหมายหลักทั้งสามกลุ่ม ประกอบไปด้วย กระบวนกร อาจารย์และนักศึกษาจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญคือ กระบวนกรจะต้องสามารถเป็นโค้ชซึ่ง ส่งเสริมสนับสนุนอาจารย์และนักศึกษาอาชีวศึกษาให้สามารถพัฒนานวัตกรรมได้ อาจารย์สามารถเป็นที่เลี้ยงแบบเสริมพลัง มีทักษะในการจัดการความขัดแย้งสามารถค้นพบความท้าทายและนำไปสู่วิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพได้ ท้ายที่สุด คือ นักศึกษา จะต้องสามารถพัฒนาทักษะนวัตกรรมของตนเองด้วยการมีทัศนคติเชิงบวก สามารถสร้างแรงจูงใจของตนเองและผู้สูง นอกจากนี้ยังต้องมีทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่นได้

เสาหลักที่ 5 การสื่อสารความสำเร็จและการสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักศึกษาอาชีวศึกษากลุ่มเป้าหมายและ นักศึกษาอาชีวศึกษากลุ่มอื่น ๆ ด้วยการจัดเวทีสาธารณะประกวดผลงานนวัตกรรมของนักศึกษาโดยมีการให้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสามารถนำไปปรับปรุงการพัฒนานวัตกรรมได้โดยนักศึกษาที่สามารถพัฒนานวัตกรรมจนจบเงื่อนไขของโครงการจะได้รับใบประกาศเกียรติคุณสามารถนำไปประกอบการสมัครเรียนต่อได้ในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการสื่อสารความสำเร็จของโครงการผ่านสื่อโดยให้นักศึกษาได้บอกเล่าประสบการณ์การพัฒนานวัตกรรมของตนเองเพื่อเป็นบทเรียนและแรงบันดาลใจแก่นักศึกษาอาชีวศึกษากลุ่มอื่นๆ

เสาหลักที่ 5 เสาหลักทั้ง 5 เสา นั้นกลายมาเป็นการออกแบบกระบวนการเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายในการออกแบบนวัตกรรม มีกิจกรรมที่สำคัญคือ (1) การพัฒนาศักยภาพผ่านระบบออนไลน์ในกลุ่มของอาจารย์และนักศึกษาอาชีวศึกษา รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผู้สนับสนุนในการพัฒนานวัตกรรม (2) การ

พัฒนานวัตกรรมโดยอาจารย์และนักศึกษาพัฒนานวัตกรรมร่วมกันทั้งพัฒนาในระหว่างการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์และพัฒนานวัตกรรมในพื้นที่ของตนเอง (3) การนำเสนอและประกวดนวัตกรรมผ่านเวทีสาธารณะและสุดท้ายคือ (4) การขยายผลต่อยอดนวัตกรรมที่มีศักยภาพทั้งความรู้เชิงบึกและการขยายผลต่อยอดทางธุรกิจ สามารถอธิบายได้จากแผนภาพด้านล่าง

จากการออกแบบเสาหลักทั้ง 4 เพื่อดำเนินงานโครงการนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการความท้าทายที่เกิดขึ้นจากบทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมาแต่ยังคงมีอุปสรรคสำคัญอีกสองประการที่ส่งผลให้ประเด็นการพัฒนานวัตกรรมแคบลงกลายเป็น การพัฒนานวัตกรรมอาหารปลอดภัย (Food safety) ประการที่หนึ่ง คือ การดำเนินงานที่ผ่านมาของโครงการมีความโดดเด่นด้านการพัฒนานวัตกรรมด้วยแนวคิดเชิงออกแบบ (Design thinking) มากกว่าความโดดเด่นในเชิงพัฒนาสุขภาพ เนื่องจากประเด็นสุขภาพนั้นกินความหมายกว้างอย่างมาก การออกแบบนวัตกรรมจึงยังไม่มีประเด็นที่เข้มแข็งพอในการตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ประการที่สอง การเชื่อมโยงกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนานวัตกรรมสุขภาพที่กินความหมายกว้างส่งผลต่อการบริหารจัดการ การค้นหาผู้เชี่ยวชาญส่งผลให้การพัฒนาบางชิ้นจากการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นผู้เชี่ยวชาญบางส่วนความรู้ ความสามารถเชิงลึกยังคงไม่เหมาะสมกับการจับคู่กับนวัตกรรมบางชิ้นงานส่งผลให้การออกแบบนวัตกรรมขาดการเชื่อมโยงผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญในรายประเด็นนั้นอย่างแท้จริงได้

ด้วยปัญหาและอุปสรรคในเชิงประเด็นนวัตกรรมสุขภาพที่มีความหมายกว้างจนเกินไป การออกแบบโครงการในระยะถัดมาจึงได้เลือกกำหนดประเด็นของนวัตกรรมให้แคบลงกลายเป็นนวัตกรรมที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับ “อาหารปลอดภัย (Food safety)” ตั้งแต่ต้นน้ำ คือ การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการผลิตอาหาร เช่น การแปรรูป การเกษตร เป็นต้น กลางน้ำ คือ การพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการผลิตอาหารในกระบวนการแปรรูปและการขนส่งอาหาร และสุดท้ายคือปลายน้ำ คือ การส่งต่อถึงมือของผู้บริโภค การตลาดและร้านอาหาร ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้ประเด็นอาหาร

ปลอดภัย (Food safety) นอกจากจะเป็นประเด็นที่ชัดเจนจนส่งผลให้สามารถเชื่อมโยงกับผู้เชี่ยวชาญเข้ามา พัฒนานวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังคงมีความสำคัญอยู่ 3 ประการหลัก ๆ คือ (1) ตรงกับ ประเด็นการลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ หนึ่งในนั้นคือ ด้านอาหารซึ่งถูกกำหนดไว้ในเป้าหมายเชิง ยุทธศาสตร์ของ สสส. (2) เป็นประเด็นที่ใกล้ตัวและอยู่ในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด สามารถ วิเคราะห์จากประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์ร่วมจากตนเองหรือคนใกล้ตัวได้ นำไปสู่การฝึกฝนคิดค้น นวัตกรรมแก้ไขปัญหา ต่อยอดองค์ความรู้และสามารถต่อยอดอาชีพหรือสร้างรายได้ในอนาคตได้ และ (3) ครอบคลุมและยืดหยุ่นกับนักศึกษาอาชีวะได้ทุกกลุ่ม เช่น นักศึกษาอาชีวะที่มีความถนัดเกี่ยวกับเครื่องยนต์ นักศึกษาอาชีวะที่มีความถนัดเกี่ยวกับอาหารหรือแม้กระทั่งนักศึกษาอาชีวะที่มีความถนัดเกี่ยวกับธุรกิจก็ สามารถออกแบบนวัตกรรมในประเด็นอาหารปลอดภัยได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นการพัฒนานวัตกรรมของ โครงการฯ จึงมุ่งเน้นไปที่ประเด็น “อาหารปลอดภัย (Food safety)” ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวไปแล้ว

ที่ผ่านมาความสนใจของมูลนิธินวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม (Social Innovation for Creative Society Foundation) โดยหลักแล้วมุ่งเน้นด้านการพัฒนาศักยภาพและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมผ่านการดำเนินงาน กับภาคีเครือข่ายเชิงพื้นที่และผู้เชี่ยวชาญรายประเด็นที่มีความหลากหลาย มุ่งขยายโอกาสพัฒนาศักยภาพไป ยังกลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นหลัก มีความสอดคล้องกับพันธกิจของสำนักสร้างสรรค์โอกาส (สำนัก 6) สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสนใจการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อการแก้ไข ปัญหาด้านสุขภาพของทุกกลุ่มคน จึงพัฒนาโครงการพัฒนานวัตกรรมสุขภาพในกลุ่มนักศึกษาอาชีวะโดยใช้การ เรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน ประเด็นความปลอดภัยทางอาหารตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ : Archewit food safety ซึ่งเป็นโครงการที่ต่อยอดมาจากโครงการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาอาชีวะเพื่อสร้างสรรค์ นวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ได้ดำเนินการผ่านไปแล้วและพบว่ายังคงมีช่องว่างและบทเรียนการดำเนินงาน ทางมูลนิธิจึงได้ออกแบบวิธีการดำเนินงานพร้อมทั้งออกแบบเสาหลักในการดำเนินงานทั้ง 4 เสาหลักเพื่อเป็น ฐานในการพัฒนานวัตกรรมที่มีศักยภาพออกแบบนวัตกรรมด้วยแนวคิดเชิงออกแบบ (Design thinking) ผ่านการ ดำเนินงานของหน่วยจัดการนวัตกรรมพร้อมทั้งการหนุนเสริมจากกระบวนการ (Facilitator) และผู้เชี่ยวชาญที่ มีศักยภาพในการทำงานร่วมกับกลุ่มเยาวชนได้นำมาสู่เป้าหมายและความคาดหวังหลักของโครงการ คือ สถาบันอาชีวะศึกษามีหน่วยจัดการทำงานอย่างเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาสามารถพัฒนาศักยภาพของ กลุ่มเป้าหมายโดยมีฐานคิดเรื่องสุขภาพ

2. วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อพัฒนาทักษะนวัตกรรมสุขภาพแก่นักศึกษาอาชีวะ โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน ประเด็น ความปลอดภัยทางอาหาร (Food safety)
- (2) เพื่อพัฒนาศักยภาพการเป็นที่เลี้ยงแบบเสริมพลังแก่อาจารย์ที่ปรึกษาและพี่เลี้ยงคนนอกให้สามารถ สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมของนักศึกษาอาชีวะ
- (3) เพื่อพัฒนาหน่วยจัดการนวัตกรรมและเครือข่ายกระบวนการให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา ทักษะนวัตกรรมในกลุ่มนักศึกษาอาชีวะโดยทำงานสอดประสานกันกับอาจารย์ในสถานศึกษาได้

- (4) เพื่อสื่อสารความสำเร็จ สร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาอาชีวะกลุ่มอื่น ๆ ได้เห็นประโยชน์ของการพัฒนานวัตกรรม และมีความต้องการพัฒนานวัตกรรมแบบค่านึกถึงผู้ใช้เป็นหลัก

3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การดำเนินงานทั้งหมดของโครงการมีเป้าหมายหลักที่สำคัญคือ สถาบันอาชีวศึกษามีหน่วยจัดการที่เชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาจนกระทั่งสามารถพัฒนาศักยภาพอาจารย์และนักศึกษาได้โดยมีฐานคิดเกี่ยวกับสุขภาพในประเด็นความปลอดภัย ผ่านการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลที่คาดว่าจะได้รับดังต่อไปนี้

- (1) อาจารย์และนักศึกษาอาชีวะกลุ่มเป้าหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก ทั้งทางด้านทัศนคติ ความรู้และทักษะเกี่ยวกับความปลอดภัยทางอาหาร
- (2) เกิดระบบสนับสนุนที่เป็นมิตรต่อโครงสร้างการศึกษาผ่านการพัฒนาโครงการเชิงนวัตกรรม
- (3) สาธารณะเกิดการรับรู้และเปลี่ยนแปลงมุมมองในเชิงบวกต่อนักศึกษาอาชีวะ ที่มีศักยภาพในการพัฒนานวัตกรรมความปลอดภัยทางอาหาร

4. คุณสมบัติผู้สมัคร

1. เป็นนักศึกษาระดับ ปวช.ปีที่ 2 ขึ้นไปและ ปวส. รวมตัวเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คนพร้อมอาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน
2. มีความสนใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยทางอาหาร (Food Safety)
3. สามารถเข้าร่วมเรียนรู้พัฒนาศักยภาพผ่านระบบออนไลน์ได้ ตั้งแต่ พฤษภาคม ถึง กันยายน 2565 (ตามวันและเวลาที่โครงการกำหนด)
4. พร้อมที่จะร่วมมการเรียนรู้ผ่านรูปแบบออนไลน์แบบมีส่วนร่วม (active learning)

5. ระยะเวลาการดำเนินงาน

โครงการดำเนินการทั้งหมด จำนวน 15 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2565 – 31 มีนาคม 2566 โดยมีแผนปฏิบัติการโครงการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับสมัครและพัฒนานวัตกรรมของนักศึกษา จำนวน 5 เดือน ดังตารางด้านล่าง

ระยะเวลา	กิจกรรม
วันที่ 1-28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565	รับสมัครนักศึกษาและอาจารย์ที่มีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ ผ่านลิงค์ Google form
วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2565	ประกาศผลที่มอาจารย์และนักศึกษาจากวิทยาลัยที่ได้รับคัดเลือก จำนวน 30 โครงการ ได้รับทุน จำนวน 20,000 บาทพัฒนานวัตกรรมด้านความปลอดภัยทางอาหาร

วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2565	กิจกรรมการปฐมนิเทศอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาผ่านระบบออนไลน์
วันที่ 30 เมษายน – 1 พฤษภาคม 2565	กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาผ่านระบบออนไลน์ ครั้งที่ 1
วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2565	กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ที่ปรึกษาผ่านระบบออนไลน์ ครั้งที่ 1
วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2565	กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาผ่านระบบออนไลน์ ครั้งที่ 2
วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2565	กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ที่ปรึกษาผ่านระบบออนไลน์ ครั้งที่ 2
วันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2565	กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาผ่านระบบออนไลน์ ครั้งที่ 3
18 มิถุนายน – 30 กันยายน 2565	กระบวนการพัฒนานวัตกรรมประเด็นความปลอดภัยทางอาหาร โดยมีทุนการพัฒนานวัตกรรม 20,000 บาท
1 ตุลาคม 2565 – 28 กุมภาพันธ์ 2566	ทีมที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อขยาย ต่อยอดนวัตกรรม จำนวน 5 ทีมได้รับทุนพัฒนานวัตกรรมต่อ จำนวน 100,000 บาท

6. วิธีการสมัคร

1. สมัครผ่านลิงค์ Google form

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfBjlxGpXSY0mtKpfaM6gsrvUM-PxN4XSAh9dhs6UwfyGXTGg/viewform?usp=sf_link

2. สมัครผ่านคิวอาร์โค้ด

7. ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม

ติดต่อ Email : SIY.Innovation@gmail.com

Facebook fan page: SIY Foundation

Tel: 092 475 3679 (พรนิภา)